

Varga Zs. András

Bíróági reformok – A törvényességi óvástól a korlátozott precedensrendszerig

Az elmúlt hetekben, sőt hónapokban többféle fórum elemezte az igazságszolgáltatás egyes aspektusait. Csak a legfontosabbakat említve: az igazságügyi miniszter által a jogszabályok hatályosulásának vizsgálatára felállított munkacsoportok első fázisban a hatályos eljárási törvények első öt-hat éves tapasztalatait tekintették át. Az Országos Közigazgatástudományi Társaság féléves konferenciája ugyanezt a kérdéskört vitatta meg a közigazgatási perrendtartás tekintetében. Elkészült a Kúria 2023. évi beszámolója a jogegységesítés érdekében végzett tevékenységéről, és az Országgyűlés előtt van a 2022. évi hasonló beszámoló is. Az Országos Bírói Tanács, a Magyar Bírói Egyesület, a Bíróági Dolgozók Szakszervezete folyamatos erőfeszítéseket tesz az illetményrendszer által okozott lemaradás kiegyenlítése érdekében. Az Országos Bírói Hivatal évek óta folytatja erőfeszítéseit a létszámgazdálkodás objektív alapokra helyezése érdekében, összevetve a módszereket az ügyforgalom váltoásaival.

Ha a fenti vizsgálódások részeredményeit és a belső szervezeti törekvéseket együtt próbáljuk megvizsgálni, arra a következtetésre kell jutnunk, hogy Magyarország bíróságaira vonatkozóan az egységes stratégiai célkitűzést az Országgyűlés nagyon régen határozta meg, és annak megvalósítása is rendre elhúzódott, esetenként el is maradt. Ennek következtében a bíróságok szervezetére, igazgatására, az eljárási szabályokra és az illetményrendszerre vonatkozó reformok és módosítások egyre inkább részlegesek voltak. A részreformok és kiigazítások egymásra való tekintet nélkül próbálták kiküszöbölni az éppen aktuális zavarokat. Ezek legfontosabb fordulatai csak vázlatos felsorolásként a következők:

A rendszerváltozás után a bírósági rendszer háromszintű volt. A helyi (később járás-) bíróságok, a megyei bíróságok (később törvényszékek), a munkaügyi és a katonai bíróságok jártak el első fokon, a megyei bíróságok és a Legfelsőbb Bíróság pedig másodfokon azzal, hogy a Legfelsőbb Bíróság elnöke bármely ügyet másodfokú hatáskörébe vonhatott

(a büntetőeljárásról szóló 1973. évi I. törvény [a továbbiakban: rrBe.] 20. és 26. §-a, a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény [a továbbiakban: rPp.] 22–23., 23/A. §). Rendkívüli perorvoslatként (a perújítás mellett) a törvényességi óvás létezett, de ez nem a felek rendelkezésére állt, hanem a legfőbb ügyész és a Legfelsőbb Bíróság elnöke kezdeményezhette azzal, hogy ha a Legfelsőbb Bíróság (másodfokú) döntése ellen irányult, akkor a Legfelsőbb Bíróság Elnökségi Tanácsa bírálta el (rrBe. 284–286. §, rPp. 270–270. §). Átfogó, szervezeti és eljárási kérdéseket egyaránt érintő reform egyszer indult, de annak megvalósítása is hosszú időt igényelt, eközben pedig részleges módosítások valósultak meg.

Eljárási fordulatok

A rendszerváltozáskor örökölt igazságszolgáltatási struktúra első jelentős átalakítását a 9/1992. (I. 30.) AB határozat váltotta ki, amely alkotmányellenesnek minősítette, ezért az azt szabályozó jogszabályi rendelkezéseket az év végével megsemmisítette. A határozat utalt a jogerő tiszteletben tartásának alkotmányos kötelezettségére is, amit a törvényességi óvás pontos feltételek nélkül tett áttörhetővé. Szintén utalt arra, hogy a törvényességi óvást majdan kiváltó új rendkívüli jogorvoslat a törvényhozó döntésén múlik, annak léte nem alkotmányos követelmény, mivel az egyfokú fellebbezés is elégséges a jogorvoslathoz való jog alkotmányos biztosításához.

Az alkotmánybírósági határozat folytán az Országgyűlés módosította az rrBe.-t és az rPp.-t (1992. évi LXIX. törvény és 1992. évi LXVIII. törvény), mindkettőben bevezette a felülvizsgálat mint rendkívüli jogorvoslat jogintézményét. Ez immár a felek rendelkezésére állt, és a törvények feltételekhez kötötték igénybevételüket (rrBe. 284–291/A. §, rPp. 270–175/B. §). Az új szabályozás lényegében a bünvádi perrendtartásról szóló 1896. évi XXXIII. törvénycikk (semmisségi panasz) és a polgári perrendtartásról szóló 1911. évi I. törvénycikk (felülvizsgálat) szabályozási logikáját követte. Ennek legfontosabb eleme, hogy a felülvizsgálat mint rendkívüli jogorvoslat a jogerős határozat ellen vehető igénybe, vagyis a jogerőt megőriztük a másodfok utáni állapotként (nyilván akkor, ha a felek igénybe vették a fellebbezést).

A felülvizsgálat bevezetését nem követte szervezeti átalakítás, ezért a Legfelsőbb Bíróság másodfokú határozata elleni felülvizsgálatot változatlanul a Legfelsőbb Bíróság öttagú tanácsa bírálta el [rrBe. 287. §, rPp. 273. § (1) bekezdés]. A *Legfelsőbb Bíróság* tehát alapjellegét tekintve *változatlanul másodfokú, rendes jogorvoslatot gyakorló bíróság maradt*, még ha immár felülvizsgálati bírósággént is eljár. Ezt a helyzetet csak 1997–1998-ban kísérelte meg orvosolni az Országgyűlés az ítéletátlak felállításával. Ezt követően a Legfelsőbb Bíróság büntetőügyekben harmadfokon, illetve rendkívüli felülvizsgálati jogkörben

járt volna el [a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény (a továbbiakban rBe.) 13. § (3) bekezdés], polgári és közigazgatási ügyekben pedig a felülvizsgálatot végezte volna a Legfelsőbb Bíróság (a rPp. 10. §-ának a Polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény módosításáról szóló 1997. évi LXXII. törvény 2. §-ával módosított szövege szerint). Csak hogy a reformot az igazságszolgáltatással kapcsolatos egyes törvények módosításáról szóló 1998. évi LXXI. törvény elhalasztotta, és a módosítások csak 2003. július 1-jén léptek hatályba. A Legfelsőbb Bíróság másodfokú hatásköre csak a folyamatban lévő (és az ítéletátlátnak át nem adható) ügyek befejezése után szűnt meg (ide nem értve néhány speciális másodfokú hatáskört), valamikor 2005-ben. Ettől kezdve ténylegesen felülvizsgálati és a jogegységért felelős bíróságként működött. Mindennek hatására azonban a felülvizsgálati jogkör gyakorlását lényegében a rendes jogorvoslat (a fellebbezés) logikája határozta meg.

Az 1997–1998-as reform egyetlen azonnal megvalósult eleme a jogegységi eljárás volt, amelyet a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 1997. évi LXVI. törvény (rBsz.) 27–33. §-ai szabályoztak, lényegében az 1896-os minta szerint. Ennek legfontosabb rendelkezése [29. § (1) bekezdés] szerint jogegységi eljárásnak van helye, ha a joggyakorlat továbbfejlesztése vagy az egységes ítélkezési gyakorlat biztosítása érdekében elvi kérdésben jogegységi határozat meghozatala szükséges, illetve ha *a Legfelsőbb Bíróság valamely tanácsa jogkérdésben el kíván térni a Legfelsőbb Bíróság másik ítélkező tanácsának határozatától*. Az utóbbi fordulat minden korlátozás nélkül vonatkozott a már meghozott határozatokra. Részben az Alkotmánybírósággal kialakult vita (a normatív tartalmúnak minősített jogegységi határozatok megsemmisíthetősége), részben a leterheltség (a másodfokú bíróságként való eljárás) miatt nagyon kevés jogegységi határozatot hozott a Legfelsőbb Bíróság. Majd a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvény (a továbbiakban: Bszi.) 32. § (1) bekezdése be is épített egy korlátozást: az immár újra régi nevét viselő Kúria ítélkező tanácsa csak akkor volt köteles jogegységi eljárást kezdeményezni, ha másik ítélkező tanács *elvi bírósági határozatként közzétett* határozatától vagy közzétett elvi bírósági döntéstől kívánt eltérni (utóbbiakat a Kúria és az alsóbb fokú bíróságok fontos döntései közül egy kijelölt bíróból álló tanács válogatta ki és tette közzé mindenféle tartalmi vagy eljárási megkötés nélkül). A jogegységi határozatok száma nyilvánvalóan változatlanul stagnált.

A korlátozott precedensrendszer váratlan hatása

Az igazi változást a korlátozott precedensrendszer bevezetése, a jogegységi panasz eljárás lehetővé tétele (Bszi. 41/A–41/D. §) és ezzel párhuzamosan az eljárási törvények (a büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény [a továbbiakban: Be.], a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény [a továbbiakban: Pp.], a közigazgatási perrendtartásról szóló

2017. évi I. törvény [a továbbiakban: Kp.] felülvizsgálati okokat szabályozó rendelkezéseinek kibővítése hozta: ettől kezdve felülvizsgálat kezdeményezhető, ha a fellebbezés kimerítése után jogerőre emelkedett határozat *jogkérdésben eltért a Kúriának a Bírósági Határozatok Gyűjteményében közzétett határozatának jogértelmezésétől*. Ezzel párhuzamosan a jogegységi határozatok szabályai is változtak: a Kúria ítélkező tanácsa akkor volt köteles jogegységi eljárást kezdeményezni, ha másik ítélkező tanácsnak a Bírósági Határozatok Gyűjteményében közzétett határozatától kívánt jogkérdésben eltérni. A korlátozott precedensrendszer hatása nyilvánvaló. Évi több mint félszáz jogegységi határozatot hoz és jogegységi panaszt bírál el a Kúria, vagyis a tanácsok elkezdtek figyelni egymásra. Mindemellett az alsóbb fokú bíróságok is figyelnek a Kúriára, hivatkozzák a közzétett határozatokat, és a felek is erre alapozzák felülvizsgálati kérelmeiket. Összességében tehát *a felülvizsgálat elkezdett valóban rendkívüli jogorvoslatként, a Kúria pedig az Alaptörvényben előírt feladatának megfelelően a jogegység őréként működni*. Ezt támasztja alá az is, hogy a felülvizsgálati eljárásokban 20% alatti a megváltoztató vagy hatályon kívül helyező kúriai határozatok aránya, vagyis végre érvényesül a jogerő tiszteletben tartása. Ennek a folyamatnak az eredményes befejezéséhez már csak az hiányzik, hogy a Kp. felülvizsgálati szűrőjének (befogadási eljárási szakasz) megfelelője általánossá váljon a Pp-ben is (felülvizsgálat engedélyezése).

A közigazgatási bíráskodás hatása a felülvizsgálatra

Az utolsóként említendő lényeges eljárási változással a közigazgatási bírósági eljárásokat érintette. Ez is az Alkotmánybíróságig nyúlik vissza. A 30/1990. (XII. 22.) AB határozat folytán *minden közigazgatási hatósági ügyben biztosítani kellett a bírósági felülvizsgálatot* [a 63/1997. (XII. 12.) AB határozatot követően az addig kivételt képező szabálysértések tekintetében is], a 39/1997. (VII. 1.) AB határozat értelmezése szerint ráadásul a felülvizsgálatnak érdeminek kell lennie. Az Országgyűlés ennek eljárási feltételeit megalkotta a közigazgatási határozatok bírósági felülvizsgálatának kiterjesztéséről szóló 1991. évi XXVI. törvénnyel az rPp. keretei között (XX. fejezet), de az új feladatot a rendes bíróságokra bízta, eredetileg a helyi (későbbi járás-), kivételesen a megyei bíróságokra (a későbbi törvényszékekre). Ennek megfelelően másodfokon eredetileg a törvényszék, illetve a Legfelsőbb Bíróság (2003-tól az ítélőtábla) járt el, a jogerős bírósági határozat felülvizsgálatát szintén a Legfelsőbb Bíróság végezte. Az önálló közigazgatási bírósági szervezet felállításának folyamata 2019-ben megdőlt. Csakhogy ekkorra már elkészült és hatályba is lépett a Kp., amely a megdőlt változás logikájára épült. Ennek hiányában 2020-tól a Kúria a felülvizsgálat mellett általános másodfokú bíróságként és kivételes elsőfokú hatáskörben is eljár (az általános elsőfokú bíróság 8 törvényszékre került). Ez nemcsak azért okozott zavart, mert

a Kúria túlterheltté vált, hanem azért is, mert az alig másfél évtizede megszűnt másodfokú bírósági hagyományt élesztette újjá, ami a felülvizsgálat rendkívüliségét rombolta. Végül 2022-től ez a zavaró körülmény megszűnt, a Kúria felülvizsgálati bírósággént jár el közigazgatási perekben is, a kivételes elsőfokú hatáskörök mellett. A másodfokú eljárások pedig a Fővárosi Ítéltáblára kerültek.

Közben hatályba lépett a Pp., amely lényegében a felülvizsgálat korábbi szabályait vette át. Bizonyos ügytípusokban a felülvizsgálat lényegében alanyi joggá vált – háttérbe szorítva ennek a perorvoslati eszköznek a rendkívüliségét (jogerő utáni kivételes igénybevehetőségét), míg más esetekben a *Kúria engedélyéhez kötötte a felülvizsgálatot* (lényegében a Kp. logikájához hasonlóan). Ennek eredményeként vannak olyan ügyek (az esetek egy részében pertárgyértékhez kötötten), amelyekben a támadott jogerős határozat érdemi vizsgálatát semmi nem akadályozza; vannak olyan ügyek (az esetek egy részében szintén pertárgyértékhez kötötten), amelyekben a Kúria mérlegelésétől függ a felülvizsgálat érdemi elvégzése; végül vannak olyan ügyek, amelyekben a felülvizsgálat teljesen kizárt (így ezekben a jogegységesítő feladatot a Kúria a felülvizsgálatban nem, csak kivételes körülmények között, az ítéltáblák elnökeinek indítványára tudja elvégezni)

Mindeközben a Kp. a már leírtak szerint *kétlépcsős felülvizsgálatot* szabályoz. Kivétel nélkül minden esetben le kell folytatni a részletes törvényi feltételekhez kötött befogadási eljárást (Kp. 118. §), és csak a befogadott eljárásokban végzi el a Kúria az érdemi felülvizsgálatot. Ez a megoldás öt év tapasztalatai szerint eredményesnek bizonyult. Számtalan, a Bírósági Határozatok Gyűjteményében közzétett határozat alakította a gyakorlatot. Ezek közül a legfontosabbak azok, amelyek világossá tették, hogy a felülvizsgálat rendkívüli-sége egyrészt a Kúria jogegységesítő feladatához kapcsolódik, ezért akár teljesen új jogi szabályozás esetén is elsősorban akkor van helye felülvizsgálatnak, ha az elsőfokú bírósági gyakorlat széttart. Ennek hiányában az a követendő jogértelmezés, amit a törvényszékek (kivételesen a Fővárosi Ítéltábla) kialakított. Másrészt a felülvizsgálat nyilván alkalmas arra, hogy a súlyos jogsértéseket kiküszöbölje, de ezek aránya értelemszerűen elenyésző lehet, ha az igazságszolgáltatás jól működik.

Mindenke az lett a következménye, hogy a *Kúria ügyérkezése jelentősen* – a Be., a Pp. és a Kp. hatálybalépése előtti időszakhoz viszonyítva 35–40%-kal – *csökkent*, amit értelemszerűen a létszám is követett. Ez pedig – az öttagú tanácsok eljárására való áttállással erősítve – a jogegység megerősödését vonta maga után. A Kúria tehát a rendszerváltozás óta a legkedvezőbb eljárási rendszerben működik, amit érdemes lenne teljessé tenni a Pp. felülvizsgálati szűrőrendszerének teljessé tételével. Ezzel lenne biztosítható a Kúria Alaptörvényben meghatározott kizárólagos feladatának, a jogegységesítésnek a minden más feladatot megelőző érvényesítése.

További hatások az ítélezésre

Az eljárási kérdések körében szót kell ejteni az Alaptörvény által bevezetett *alkotmányjogi panaszcím*ről. Anélkül, hogy a közjogi-szervezeti identitásviták részleteiben elmerülnénk. Tény, hogy az Alkotmánybíróság hatalmat kapott a másodfokon jogerőre emelkedett vagy a Kúria által felülvizsgált határozatok alkotmányossági felülvizsgálatára, és ennek eredményeként jogosult azok megsemmisítésére. Ezzel kétségtelenül a bírói hatalom részese, és eljárási értelemben felsőbb bíróság. Akkor is így van ez, ha a megsemmisítés jogkövetkezményeit a Kúriával megosztva gyakorolja, mivel a további eljárási feladatokat már a Kúria jogosult meghatározni (2024-től a Kúria Semmisségi Tanácsának eljárása folytán). Ennek eljárásjogi kereteit részben a Be.–Pp.–Kp., részben az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CL. törvény, részben pedig az Alkotmánybíróság Ügyrendje [az Alkotmánybíróság 1001/2013. (II. 27.) AB Tü. határozata az Alkotmánybíróság ügyrendjéről] szabályozza. A lehetséges eljárásjogi „pályák” többfélék: törvényszék/ítélőtábla – Alkotmánybíróság; vagy Kúria (felülvizsgálat) – Alkotmánybíróság; vagy Kúria (jogegységi eljárás) – Alkotmánybíróság. Ez nem kezelhetetlen, ugyanakkor bizonytalan eljárásjogi helyzetet jelent.

Végezetül szót kell ejteni az Európai Unió Bíróságának (a továbbiakban: EUB) *előzetes döntéshozatali eljárásáról*, amelyet az Európai Unióról szóló szerződés és az Európai Unió működéséről szóló szerződés szabályai szerint bármely bíró kezdeményezhet, a végső fokon eljáró bíróság (Magyarországon a Kúria vagy az Alkotmánybíróság) pedig kezdeményezni köteles, ha az Európai Unió alkalmazandó jogi szabályának értelmezése tekintetében kétely merül fel. Ez az eljárás alkalmas arra is, hogy az alsóbb fokú bíróságok megelőzzék a Kúria vagy az Alkotmánybíróság döntését, és az alkalmazandó szabály kötelező értelmezését közvetlenül az EUB-tól szerezzék meg, de újabban arra is alkalmas, hogy a Kúria (vagy akár az Ítélőtábla vagy az Alkotmánybíróság) által adott instrukció végrehajtását megkerüljék. Ez pedig már nemcsak bíróságok közötti versengés, hanem Magyarország szuverenitását érintő folyamat.

Szervezeti keretek

Az Alkotmánybíróság létrejöttétől és az ítélotáblák felállításától eltekintve a magyar bírósági szervezet lényegében változatlanul működik. A munkaügyi – és a rövid ideig működő közigazgatási és munkaügyi – bíróságok megszüntetése alapvetően nem változtatta meg a rendszert. Az *ítélőtáblák létrejötte* azonban – még ha eljárásjogi oldalról nézve elkerülhetetlen is volt – nem sikerült tökéletesre. Eleve zavart okozott a néhány éves halasztás, majd a szakaszos felállítás. Nem ok nélkül volt ennyi bizonytalanság ekörül. Az öt ítélotábla feladataihoz igazodó mérete aránytalan: a Fővárosi Ítélőtábla nagyobb, mint a másik négy

együttvéve (ugyanakkor ez az egyetlen, amely drága bérleményben és nem saját állami épületben működik). Jó néhány ügýtípust csak ez az ítélőtábla intéz (iparjogvédelmi, közigazgatási másodfok és bizonyos adatkiadási perek).

Az ítélőtáblák közötti aránytalanság hasonló a *Fővárosi Törvényszék* hagyományos túlsúlyához, a magyar bírák közel egyharmada itt (illetve a hozzá tartozó kerületi bíróságokon) működik. Ez a rendszerváltozás óta folyamatosan fennálló zavart okoz. Ráadásul a Fővárosi Törvényszék (elsőfokú) és a Fővárosi Ítélőtábla ügyterhelése is függ egymástól, egy időben mindkettőt elviselhető (ráadásul a többi törvényszékkel, illetve ítélőtáblával valamelyest arányos) mértékűvé csökkenteni eddig csak korlátozottan sikerült. A Fővárosi Törvényszék több kisebb törvényszékre bontása (esetleg a Budapest Környéki Törvényszékkel együtt) előbb-utóbb elkerülhetetlen lesz.

A nem kiemelt elsőfokú ügyeket intéző *járásbíróságok* (a Fővárosban a kerületi bíróságok) legfőbb jellemzője a heterogenitás. A 100-nál is jóval több járásbíróságon az alkalmazottak létszáma néhány főtől a több tíz főig terjed.

Nem valósult meg a tervezett reform, de említést érdemelnek a *közigazgatási pereket intéző bíróságok*, amelyek több szervezeti változásban voltak érintettek. A közigazgatási határozatok bírósági felülvizsgálatának kiterjesztéséről szóló 1991. évi XXVI. törvény az rPp. keretei között (XX. fejezet), de a rendes bíróságokra bízta az új feladatot, eredetileg a helyi (későbbi járás-), kivételesen megyei bíróságokra (a későbbi törvényszékekre). Ennek megfelelően másodfokon eredetileg a törvényszék, illetve a Legfelsőbb Bíróság (2003-tól az ítélőtábla) járt el, a jogerős bírósági határozat felülvizsgálatát szintén a Legfelsőbb Bíróság végezte. A következő jelentős változást 2013-ban a közigazgatási és munkaügyi bíróságok létrehozása hozta, majd 2018-ban elkezdődött az önálló közigazgatási bírósági szervezet felállításának folyamata, amely 2019-ben véget is ért.

A szervezeti kérdések talán leginkább kézzelfogható eleme a járásbíróságok és törvényszékek közötti elsőfokú, és ehhez igazodóan a törvényszékek és ítélőtáblák közötti másodfokú *hatáskörök* véletlenszerű alakulása.

Összefoglalva a fentieket: világosan látszik, hogy lassan, nagyrészt eljárásjogi változások folytán, mégis jelentősen átalakult a hazai igazságszolgáltatás. A szervezeti keretek mindezt még ennél is lassabban követték. Ha a 2024-re kialakult illetménykrízist ennek fényében nézzük, célszerűbbnek látszik, ha az utóbbit nem önállóan, kizárólag az illetményalap és a pótlékrendszer módosításával próbáljuk megoldani, hanem hosszabb távú, az elmúlt egy-másfél évtized jelentős eljárási és az ebből fakadó ügyterhelési változásait, a digitálizációt is figyelembe vevő, átfogó átalakítás részeként.

Forrásjegyzék

1896. évi XXXIII. törvénycikk a bűnvádi perrendtartásról
1911. évi I. törvénycikk a polgári perrendtartásról
1952. évi III. törvény a polgári perrendtartásról
1973. évi I. törvény a büntetőeljárásról
1991. évi XXVI. törvény a közigazgatási határozatok bírósági felülvizsgálatának kiterjesztéséről
1992. évi LXIX. törvény a büntetőeljárásról szóló 1973. évi I. törvényben a felülvizsgálati eljárás megteremtéséről
1992. évi LXVIII. törvény a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvényben és az ehhez kapcsolódó jogszabályokban a felülvizsgálati eljárás megteremtéséről
1997. évi LXVI. törvény a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról
1997. évi LXXII. törvény a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény módosításáról
1998. évi XIX. törvény a büntetőeljárásról
1998. évi LXXI. törvény az igazságszolgáltatással kapcsolatos egyes törvények módosításáról
2011. évi CLXI. törvény a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról
2011. évi CLI. törvény az Alkotmánybíróságról
2016. évi CXXX. törvény a polgári perrendtartásról
2017. évi I. törvény a közigazgatási perrendtartásról
2017. évi XC. törvény a büntetőeljárásról
30/1990. (XII. 22.) AB határozat
9/1992. (I. 30.) AB határozat
63/1997. (XII. 12.) AB határozat
1001/2013. (II. 27.) AB Tü. határozat az Alkotmánybíróság ügyrendjéről